ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965197224/197445
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Leefomgeving
Datum besluit college B&W	4 februari 2025
Portefeuillehouder	P.H. Spirk en A.A.H. Ernes
Financiële consequenties	Deze visievaststelling heeft geen directe financiële gevolgen

ONDERWERP

Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstadgemeenten

BESLISPUNT

1. Ingestemd met bijgaande Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstadgemeenten

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

Alle parkstadgemeenten, organisaties, inwoners, wethouders en de adviesraad Simpelveld.
Het positief advies van de adviesraad is als bijlage 3 bij dit voorstel gevoegd. De adviesraad zal ook deelnemen aan een aantal ophaal/werksessies om verdere input te leveren aan een concreet uitvoeringsprogramma.

SAMENVATTING

Begin 2023 is het traject gestart om te komen tot een regionale toekomstvisie wonen, welzijn en zorg. Hierbij is Parkstad door het Rijk als één van de koploperregio's aangemerkt. Sindsdien is er intensief samengewerkt in de regio en dit heeft geresulteerd in een Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad Limburg: “Iedereen een thuis” die ter besluitvorming voorligt en als bijlage 1 is toegevoegd.

Het doel van deze toekomstvisie is invulling geven aan de landelijke doelstelling om echt iedereen in onze samenleving een (t)huis te bieden. De visie richt zich op het gezamenlijk inlopen van de in kaart gebrachte tekorten aan woningvoorraad voor specifieke doelgroepen, waarbij slim gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die de bestaande voorraad biedt. Zie hiervoor het uitgevoerde onderzoek door Companen hetgeen als bijlage 2 is toegevoegd.
Overigens is er nog een verdiepingsslag op het onderzoek van Companen nodig, omdat in dat onderzoek geen nulmeting per gemeente is uitgevoerd. Het gaat daarbij om het in kaart brengen van welk bestaand woonzorgaanbod we per gemeente in Parkstad Limburg voor de betreffende aandachtsgroepen hebben, het gebruik daarvan inclusief een eventuele wachtlijst per woonvorm. Dit in relatie tot de (restant) huisvestingsopgave en de daarmee gepaard gaande woningbouwprogrammering. Deze bottom up verdiepingsslag per gemeente is nodig om per woonvorm de te korten in aantallen per woonvorm in kaart te brengen en waar de ontwikkelkansen liggen. Pas hierna kunnen we met een concreet uitvoeringsprogramma aan de slag. De urgentie hiervan hebben we bij de gemeente Heerlen aangekaart. De gemeente Heerlen zal op korte termijn zorg dragen voor een nieuwe projectleider die het vervolgproces gaat begeleiden om te komen tot een concreet uitvoeringsprogramma met de gezamenlijke regionale uitdagingen in Parkstad Limburg. Uiteraard gaan we lokaal aan de slag met de specifiek voor Simpelveld geldende ontwikkelkansen.

INLEIDING

De aanleiding is tweeledig:

- ✓ De nieuwe wet "Versterking Regie op de Volkshuisvesting" verplicht gemeenten om uiterlijk in 2026 een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen, waarbij ook aandacht dient te zijn voor de huisvesting van allerlei verschillende landelijk vastgestelde aandachtsgroepen. Denk hierbij aan ouderen, studenten, arbeidsmigranten, woonwagenbewoners en uitstromers uit instellingen. Vanuit de wet zou dit ook vertaald moeten worden naar een vastgestelde woonzorgvisie. Deze wettelijke verplichting is inmiddels komen te vervallen. Echter gezien de urgentie voor het thema binnen Parkstad hebben de samenwerkende partijen besloten om de samenwerking die reeds in gang gezet was toch voort te zetten. Deze urgentie is destijds ook door het Rijk erkend en mede daarom zijn wij in 2022 aangewezen als één van de landelijke koploperregio's in het kader van het programma "Een Thuis voor Iedereen". Deze heeft als doel te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen, met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. Als onderdeel van dit programma werd overeengekomen dat zes koploperregio's aan de slag zouden gaan met woonzorgvisies om op visieniveau een collectieve route richting dit doel uit te zetten.

- ✓ De wens en drive om in gezamenlijkheid en integraliteit werk te maken van een Parkstedelijk thuis voor iedere Parkstedeling. Van gemeenten tot woningcorporaties, van zorg- en welzijnspartijen tot huurdersorganisaties delen wij het besef en de overtuiging dat we alleen samen succesvol invulling kunnen geven aan deze gedeelde doelstelling.

WET- EN REGELGEVING

- ➢ Wet Regie op de Volkshuisvesting (moet dit jaar nog door de Tweede Kamer worden behandeld)
- ➢ Programma een thuis voor iedereen (landelijk)
- ➢ Programma wonen en zorg voor ouderen (landelijk)
- ➢ Wet maatschappelijke ondersteuning, Wmo2015 (landelijk)

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

De Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2023-2028 met lokale doorvertaling voor gemeente Simpelveld bevat op hoofdlijnen:

- ➢ een overzicht van de verschillende aandachtsgroepen in de regio en hun huisvestingsbehoefte (hoofdstuk 3).
  Kanttekening: Companen is uitgegaan van een algemene prognose. Een bottom up benadeling op basis van feitelijke lokale cijfers kan accentverschuivingen specifiek voor Simpelveld te weeg brengen;

  De match met de woningvoorraad en een daaruit voortvloeiende opgave als doelstelling voor over 5 jaar (hoofdstuk 4).
  Kanttekening specifiek voor gemeente Simpelveld: vanwege het relatief hoge aantal inwoners met een koopwoning in relatie tot het beperkte inkomen is de kans klein dat die inwoners hun woning vrijwillig geschikt maken;

- ➢ de (leidende) principes en beleidskeuzes inclusief spreidingslogica (in navolging van zowel de door het Rijk beoogde "evenwichtige verdeling" als onze regionale "fair share"-gedachte) op basis waarvan de regio aandachtsgroepen wil huisvesten in zowel woning als wijk en de

partijen die aan de hand van deze principes werk zullen maken van huisvesting van aandachtsgroepen (hoofdstuk 5 en 6);

- een stappenplan dat het vervolg van deze visie uiteenzet, door middel van een concrete uitvoeringsagenda om de doelstelling te behalen (hoofdstuk 7). Hiertoe behoort ook de gezamenlijke lobby-inzet van de regio op dit domein.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

157287 Regionale Woonvisie 2023-2028, Simpelveld

OVERWEGINGEN

Integrale benadering van vraagstukken noodzakelijk
De urgentie van het onderwerp is groot. Het is essentieel om op consistente en integrale wijze inwoners met extra uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en/of zorg vooruit te helpen en ervoor te zorgen dat de kansen die zij krijgen (t.a.v. bijvoorbeeld een passende woonplek) toenemen. Het vaststellen van een gezamenlijke gedragen richtinggevende toekomstvisie is ons kompas en bevorderend voor de integraliteit van de uit te werken oplossingen. Concreet zorgt de toekomstvisie er voor dat de domeinen welzijn, zorg en wonen beter in verbinding komen te staan, waardoor er meer integraal aan de vraagstukken kan worden gewerkt.

Meer passende woningen en personeel nodig
Zowel in de kernen van het platteland als in de buurten van het stedelijk gebied staan voorzieningen en leefbaarheid onder druk. Deze druk houdt nauw verband met grote uitdagingen op het gebied van welzijn, zorg en wonen. Door onze demografische transitie hebben we de komende jaren een sterk groeiende woon- en zorgbehoefte, terwijl ook de vraag naar arbeidskracht in welzijnswerk en de zorg naar verwachting stijgt. Om deze trends het hoofd te kunnen bieden, zullen we hoe dan ook meer passende woningen en meer creatieve antwoorden op personeelstekorten nodig hebben.

Versterken gemeenschappen en tegengaan overconcentratie kwetsbare bewoners
Het sneller stapelen van stenen en het slimmer opstellen van roosters in de zorg volstaat niet. Het is net zo belangrijk om onze gemeenschappen te versterken door in Parkstad de focus te leggen op het welzijn, vitaliteit en inclusiviteit van onze inwoners. Dat doen we samen met onze inwoners en netwerkpartners met als doel om echt iedereen een thuis te kunnen bieden.
Door kwetsbare instroom naar onze regio en de onevenwichtige opbouw van onze woningvoorraad kennen veel delen van Parkstad een overconcentratie van kwetsbare inwoners. De complexen, kernen, buurten en wijken waar dit speelt missen hierdoor op dit moment vaak de veerkracht die nodig is om de uitdagingen te dragen. Om dit tij te keren, moeten we kwetsbare overconcentraties ontmantelen zonder dat er elders opnieuw overconcentraties ontstaan.
Als brede woonzorgcoalitie, van zorginstelling tot woningcorporatie en van welzijnsorganisatie tot gemeenten, leggen we met dit document een stevige basis en kompas om de komende jaren de uitdagingen van onze regio in gezamenlijkheid aan te kunnen. Daarbij trekken we niet alleen binnen Parkstad, maar ook erbuiten gezamenlijk op.

OPTIES

n.v.t.

PERSONELE ASPECTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Deze visievaststelling heeft momenteel geen directe financiële gevolgen. Na het vaststellen van de visie wordt deze zoals reeds aangegeven vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma. Daarna start de uitvoering. In beginsel gaan we ervan uit dat de concrete uitvoeringsacties worden belegd bij het beleidsveld wonen en/of welzijn en/of zorg. Daarbij is het de bedoeling dat, waar mogelijk, wordt aangesloten op bestaande overlegstructuren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bestuurscommissie wonen en herstructurering binnen de stadsregio Parkstad Limburg.
Op basis van de inhoud die daaruit voortkomt, beoordelen we of dit leidt tot een extra budgetvraag van de gemeenten en de deelnemende partners zoals woningcorporaties en zorginstellingen. Als sprake is van een extra budgetvraag wordt uiteraard eerst gekeken naar tijdelijke subsidieregelingen. Denk hierbij aan landelijke- en provinciale gelden zoals het leefbaarheidsfonds en ZonMw-subsidies.

AANBESTEDING

n.v.t.

COMMUNICATIE

Deze wordt in afstemming met alle gemeenten vormgegeven, waarbij we gebruik maken van de gemeentelijke kanalen voor de communicatie over de toekomstvisie.

EVALUATIE

n.v.t.

VERVOLG / PLANNING

1e kwartaal 2025
- ✓ Vaststelling toekomstvisie wonen, welzijn en zorg door gemeenteraden;
- ✓ Uitwerken voorstel voor governance- en ondersteuningsstructuur Wonen, Welzijn en Zorg richting vaststelling, implementatie, en monitoring van uitvoeringsagenda, cf. landelijk programma "Een thuis voor iedereen". Totdat deze structuur er is, vinden werkzaamheden plaats onder procesverantwoordelijkheid van Heerlen als centrumgemeente van Stadsregio Parkstad Limburg;
- ✓ Uitwerken onderdelen uitvoeringsagenda wonen, welzijn en zorg.

2e kwartaal 2025
- ✓ Opleveren voorstel governance- en ondersteuningsstructuur;
- ✓ Uitwerken onderdelen uitvoeringsagenda wonen, welzijn en zorg. In ieder geval:
  1. actielijnen vitale- en inclusieve buurt;
  2. overzicht beleidsinstrumenten.

3e kwartaal 2025
- ✓ Vaststelling governance- en ondersteuningsstructuur door bestuurlijk gremium;
- ✓ Vaststelling uitvoeringsagenda wonen, welzijn en zorg door bestuurlijk gremium.

2e kwartaal 2026
- ✓ Eerste halfjaarlijkse tussenrapportage aan bestuurlijk gremium.

4e kwartaal 2026
- ✓ Eerste voortgangsevaluatie en actualisatie uitvoeringsagenda Wonen, Welzijn en Zorg door bestuurlijk gremium.

2e kwartaal 2027-2030

- ✓ Halfjaarlijkse tussenrapportages aan bestuurlijk gremium.

4e kwartaal 2027-2030

- ✓ Voortgangsevaluaties en actualisaties uitvoeringsagenda wonen, welzijn en zorg door bestuurlijk gremium.

BIJLAGEN

Bijlage 1 (doc.nr 205078): Toekomstvisie wonen, zorg en welzijn PZL: “ Iedereen een thuis”
Bijlage 2 (doc.nr 205079): Onderzoeksanalyse Companen
Bijlage 3 (doc.nr 205080): Positief advies Adviesraad Simpelveld
Bijlage 4 (doc.nr 206080): Concept analyse veerkracht Parkstad 2024

BESLISPUNT

1. Instemmen met bijgevoegde Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad Limburg: “Iedereen een thuis”.

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De secretaris, De burgemeester,

De heer G.H.J. Hollands Mevrouw S.C.J. Scheepers